

دانش‌آموزان، مهمانان ویژه جشنواره فجر

جلسه هماهنگی سینماهای مردمی چهل‌وسومین جشنواره فیلم فجر با حضور منوچهر شاهسواری دبیر جشنواره، محمدرضا فرجی مدیر امور سینماها و مدیران و نمایندگان سینماهای میزبان این رویداد برگزار شد. وی در خصوص آرای مردمی نیز گفت: قرار براین شد که در جشنواره چهل و سوم کیوسک‌های خرید بلیت افزایش پیدا کنند و در هر سینما، از سمفا

یا سامانه‌های فروش بلیت یک نماینده حضور خواهد داشت که تحت عنوان پشتیبان به سؤالات احتمالی مخاطبان پاسخ خواهند داد. همچنین دبیر جشنواره نیز با اشاره به این‌که سینماداران می‌توانند برای دیده‌شدن سینماهای مردمی کمک کنند، تصریح کرد: سلیقه، ایده و فکر ما این است که بخش‌های مختلف جشنواره وسیع دیده شود و سینماداران می‌توانند به ما

کمک کنند تا سینماهای مردمی نیز بیشتر دیده شوند. در بخش پایانی نیز مدیرامور سینماهای جشنواره با اعلام سانس ویژه دانش‌آموزان در جشنواره چهل‌وسوم گفت: امسال با استقبال مسئولان آموزش‌وپرورش، سانس ویژه دانش‌آموزان را در سانس صبح از ساعت ۹ تا ۱۲ خواهیم داشت و اعتقاد داریم با این اتفاق شاهد شور و هیجان بیشتری در جشنواره خواهیم بود.

در گفت‌وگوی «جام‌جم» با علی بصیری نیک، کارگردان پویانمایی مطرح شد

ساعت جادویی؛ مروری بر واقعه کشف حجاب

نسرین بخشیاری
گروه فرهنگ و هنر

این‌روزها انیمیشن «ساعت جادویی» به کارگردانی علی بصیری نیک به‌تازگی اکران خود را از نوزدهم دی‌ماه شروع کرده است. این فیلم داستان عماد را روایت می‌کند که به‌کمک ساعتی جادویی به گذشته و دوران قاجار و کشف حجاب رضاخانی سفر می‌کند. این انیمیشن از لحاظ فن و تکنیک جایگاه قابل‌قبولی دارد اما به‌گفته بسیاری از

منتقدان برای انتقال مفاهیم و اتفاقات این دوره به مخاطبان هدف خود یعنی گروه سنی ۹ تا ۱۱ سال، چندان نتوانسته موفق عمل کند و از آن گذشته مقداری از لحاظ منطق داستانی و روایی هم با مشکلاتی روبه‌روست. در گفت‌وگویی که با علی بصیری‌نیک، کارگردان این انیمیشن داشتیم، درباره علت پرداختن به این واقعه در قالب انیمیشن و چالش‌های ساخت انیمیشن در شهرستان سؤال کردیم که در ادامه از نظر می‌گذرانید.

که جزو تاریخ معاصر ماست، بنابراین، تلاش کردیم مخاطب را به سمت مطالعه و بررسی تاریخ سوق دهیم تا درک کنند که چگونه فرهنگ اجتماعی ما با هجمه روبه‌رو می‌شود. به نظرم تاجایی که امکان آن وجود داشت، نتوانستیم مخاطبان را به این سمت بکشانیم. ما قصد نداشتیم یک کلاس تاریخ ایجاد کنیم، بلکه سعی داشتیم آنچه از تاریخ که ممکن است برای مخاطبان حوصله‌سربر باشد، برای بچه‌ها جذاب و تصویری کنیم.

برخی سؤال می‌کنند که چرا داستان به یک‌باره در آن دوره اتفاق نمی‌افتد و از حال به گذشته می‌رود؟

این موضوع به بحث فرهنگی مرتبط است، چون مخاطبان و کودکان امروز بیشتر به آینده توجه دارند تا به گذشته و همه این‌ها مثل پله‌های یک نردبان هستند. مخاطب امروز فیلم‌های خارجی می‌بیند که فرهنگ‌های مختلف چگونه پیشرفت کرده‌اند و طبیعی است که مسیر پیشرفت آنها را ندی‌بیند. ما نیز تازه وارد فاز صنعتی شدن انیمیشن شده‌ایم و باید به صنعت انیمیشن در ایران توجه کنیم تا به درآمدزایی برسیم. هدف ما از «سفر در زمان» این است که مخاطب امروز ابتدا به گذشته رجوع کند و ببیند در کجا ایستاده است و چه مسیری را طی کرده‌ایم و باتوجه به این عقبه‌چطور می‌توانیم آینده را برای خودمان تصویر کنیم. ما باید به این سؤال پاسخ دهیم که چه اشتباهاتی در گذشته وجود داشته و چگونه می‌توانیم از آنها درس بگیریم.

برخی منتقدان معتقدند بیان مستقیم این انیمیشن موجب غیرقابل‌باور شدن یاپس‌زدن احتمالی مخاطبان شده است. پاسخ شما به این منتقدان چیست؟

در پاسخ به منتقدانی که معتقدند بیان غیرمستقیم تأثیر

چه اتفاقی افتاد که نام این انیمیشن از «سفر به تاریکی» به «ساعت جادویی» تغییر کرد؟

این تغییر نام به سال گذشته برمی‌گردد، چون مادر جشنواره‌های اصفهان و فجر نیز با همین نام «ساعت جادویی» اثر را ارسال کرده بودیم. ما اکران را قبل از جشنواره اصفهان داشتیم و با بازخوردهایی که دریافت کردیم و از نظر بازار، تصمیم گرفتیم نامی مثل «ساعت جادویی» را انتخاب کنیم که جذاب‌تر و مرتبط‌تر به آن وسیله جادویی باشد که در اختیار شخصیت اصلی قرار می‌گیرد. بنابراین، فکر کردیم این نام ارتباط بهتری با مخاطب برقرار می‌کند.

علت انتخاب واقعه گوه‌رشاد برای بچه‌ها در قالب انیمیشن چیست و چرا این داستان را انتخاب کردید؟

چیزی که در وهله اول در پروژه مورد توجه قرار گرفت، بحث هویت بود؛ هویتی که ریشه‌های غنی در گذشته دارد، مانند معماری، فرهنگ، نوع زندگی، پوشش و غذاهایی که مردم می‌خوردند. با این محوریت، ما شروع به نوشتن داستان کردیم و هرچه جلوتر رفتیم، متوجه شدیم که یک چاشنی مانند قیام «گوه‌رشاد» بسیار بالقوه است و می‌تواند به کار اضافه شود و جذاب باشد. دغدغه‌ای که این مساله برای ما ایجاد کرد، این بود که قیام گوه‌رشاد در تاریخ ما بسیار تاریک و دشوار است و نشان دادن آن به بچه‌ها کار سختی است. بنابراین، تصمیم گرفتیم این قیام را در داستان بگنجانیم اما به‌گونه‌ای که تصویر خاصی از آن نشان ندهیم و فقط حواشی آن را به نمایش بگذاریم و برای تصویرکردن، آن را به شکل فانتزی‌تری ارائه دهیم. از طرف دیگر کمتر کسی این روزها به سمت واقعه گوه‌رشاد می‌رود تا آن را مطالعه کند؛ در صورتی

نظراتی از همان رده سنی داشتیم که می‌گفتند جالب است و ما نمی‌دانستیم چنین اتفاقی افتاده است. یکی از بچه‌ها گفت «بابا بزرگم از این کلاه استفاده می‌کرده و من خیلی کلاه را دوست دارم.» این نشان می‌دهد که ما توانسته‌ایم مخاطب را به فکر وادار کنیم. چندین بچه که نوجوان‌تر بودند، در جشنواره کودک اصفهان می‌گفتند این کار باعث شده به این قضیه فکر کنند که معماری و تعاملات ما در گذشته چقدر بهتر بوده است. البته زمان پروژه به‌گونه‌ای نبود که بتوانیم به همه زوایا بپردازیم اما تا جایی که امکان داشت، سعی کردیم تصویری قابل قبول ارائه دهیم و تأثیراتی گذاشتیم. جالب این است که یک دوقطبی بین مخاطبان شکل گرفته بود؛ یا مخالف بودند یا موافق. معمولاً ندیدم کسی بگوید که کار معمولی بوده و هم خوب و هم بد.

تولید این انیمیشن چقدر زمان برد و چند نفر در تیم شما بودند؟

ما تقریباً از سال ۹۷ کار تحقیق و توسعه پروژه را آغاز کردیم و در سال ۹۸ ادامه دادیم. به دلیل تغییر برخی سیاست‌ها در کار، حجم تولید ما بسیار بالا بود. شاید بدون اغراق بگویم که ما دو بار پروژه را تولید کردیم و حدود ۲۰۰ دقیقه محتوا تولید کردیم. و این داده‌های امروز از آن استخراج شده است. متأسفانه این در انیمیشن یک کار اصولی نیست اما بارها در ایران شاهد چنین اتفاقاتی بوده‌ایم. این پروژه را با ۱۰ نفر آغاز کردیم و چون در مشهد تولید می‌شد، منابع انسانی غنی در تهران نداشتیم که بتوانند بودجه بالایی به خود اختصاص دهند. بنابراین، باهمین ۱۰ نفر شروع کردیم و به مرور سعی

کردیم نیروهایی که نیاز داشتیم را در بخش‌های مختلف آموزش دهیم و از آنها استفاده کنیم. در برخی بخش‌ها موفق شدیم که نیروها را برای خودمان نگه داریم تا بتوانند وارد چرخه تولید انیمیشن شوند و در پروژه‌های دیگر کار کنند اما بعد از مدتی، برخی از نیروها به دلیل توقعات بالاتر به سمت‌های دیگر رفتند و صنعت

انیمیشن نمی‌توانست آنها را از نظر مالی و کاری راضی نگه دارد. بنابراین، برخی از آنها به سمت کارهای آزاد رفتند یا با شرکت‌های خارجی همکاری کردند و متأسفانه برخی نیز مهاجرت کردند و این اتفاقات طبیعی است.

برای تأمین بودجه با چه چالش‌هایی روبه‌رو بودید؟

در ابتدا، تأمین بودجه به‌صورت خصوصی بود و تهیه‌کنندگان زحمت زیادی کشیدند. بعد از آن، حسینه هنر به پروژه پیوست و توانست حمایت لازم را فراهم کند تا پروژه را پیش ببریم. تغییراتی هم در کار با حضور حسینه هنر به وجود آمد. بنابراین، می‌توان گفت این پروژه به‌صورت مشترک با سرمایه‌گذاری خصوصی از طرف تهیه‌کنندگان و همچنین حمایت بچه‌های حسینه هنر پیش رفت اما بدون چالش نبوده است. ما دوره‌هایی داشتیم که پروژه به دلیل نوسانات نرخ ارز متوقف شد، چون نیاز به به روزرسانی سیستم‌ها داشتیم یا برخی نیروهای خاص را در فرآیند از دست می‌دادیم و باید جایگزین پیدا می‌کردیم. تا جایی که من اطلاع دارم، این روند در تهران نیز به همین شکل است. متأسفانه هنوز نگاهی که این صنعت می‌تواند درآمدزا باشد و بازار کار مستقلی داشته باشد، شکل نگرفته است. این چالش‌ها باعث توقف پروژه برای چند ماه شد و سپس دوباره شروع به کار کرد. به هرحال، این انیمیشن یک اتفاق بومی یا تاریخی در کشور ما را به تصویر می‌کشد.

با توجه به این‌که ساعت جادویی در بستر یک واقعه تاریخی در کشور اتفاق می‌افتد، به بخش بین‌المللی آن هم فکر می‌کنید؟

این نوع پروژه‌ها مخاطب خاص خود را دارند و اگر واقع‌بین باشیم، نمی‌توانیم این پروژه را به کشورهای دیگر ببریم و اکران کنیم. زیرا کدهای فرهنگی داخلی دارد که مثلاً بچه‌ها در مدرسه

می‌توانند در کتاب تاریخ‌شان بخوانند یا والدین‌شان برای شان توضیح دهند اما فکر نمی‌کنم که این پروژه بتواند به‌شکل گسترده‌ای در سطح بین‌المللی موفق باشد.

تولید

آغاز تست فنی فجر ۴۳

در ادامه روند تست فنی فیلم‌های بخش مسابقه چهل و سومین جشنواره فیلم فجر، قبل از شروع نمایش‌ها، تست ۲ فیلم دیگر نیز در سالن بنیاد سینمایی فارابی انجام شد. امسال در چهل و سومین جشنواره فیلم فجر برای نخستین بار در ادوار جشنواره و طبق توافق دبیرخانه با صاحبان فیلم‌ها و لابراتوارهای سینمایی، سالن زنده یاد عباس کیارستمی به‌عنوان یکی از استادان درخشان سالن‌های سینمایی ایران به انتخاب عوامل فیلم‌ها و مدیران لابراتوارها برای تست فنی آثار در نظر گرفته شده است که این اتفاق با «اسفند» به کارگردانی دانش اقباشاوی و تهیه‌کنندگی مرحوم جلیل شعبانی توسط مدیریت فنی استودیو روشنا آغاز شد. در روزهای اخیر نیز تست فنی ۲ فیلم سینمایی «ترک عقیق» و «موسی کلیم...» در دو نوبت با حضور کارگردانان، عوامل فنی و استودیوهای مسئول آماده‌سازی این فیلم‌ها در سالن کیارستمی انجام شد. چهل و سومین جشنواره فیلم فجر بهمن ماه جاری به دبیری منوچهر شاهسواری برگزار می‌شود.

تأثیر

اولین تصویر «بازی خونی» منتشر شد

فهرست بازیگران و اولین تصویر از فیلم سینمایی «بازی خونی» به‌تهیه‌کنندگی سعید پروینی و کارگردانی حسین میرزامحمدی منتشر شد. این فیلم محصول مؤسسه فرهنگی-هنری اندیشه شهید آوینی است که پس از ۸ سال در چهل و سومین جشنواره فیلم فجر حاضر شده است. فیلم‌نامه این اثر توسط مسعود هاشمی‌نژاد در بستر یک رویداد واقعی در تاریخ معاصر ایران نگاشته شده و به غائله امل در بهمن ۱۳۶۰ می‌پردازد. ارسطو خوش‌رزم که سال گذشته سیمرغ بلورین بهترین بازیگر مرد را از جشنواره فیلم فجر دریافت کرد، به‌عنوان نقش اصلی این فیلم حضور دارد و پیام احمدی‌نیا، سارا حاتمی، کیسان دیباج، مجید آفکری، مجید پتکی، مهیار شاپوری، صادق برقی، محمد مودحنیا، علیرضا گیلوری، با هنرمندی لیداکایانی و شادی مختاری ترکیب اصلی بازیگران «بازی خونی» را تشکیل می‌دهند. «بازی خونی» روز جمعه ۱۲ بهمن در سانس دوم اکران آثار در سالن همایش‌های برج میلاد، پذیرای اهالی رسانه و منتقدان خواهد بود.

قاب

دیوید لینچ درگذشت

دیوید لینچ، کارگردان آمریکایی در سن ۷۸ سالگی درگذشت. لینچ کارگردان فیلم‌های مطرحی چون «مرد فیل‌نما»، «مخمل آبی»، «از ته دل وحشی» و «جاده مال‌الهند» بود. این کارگردان برجسته آمریکایی به‌واسطه سبک ساختاری متفاوت و روایت‌های دو مینیور و پریچ و تاب خود، همواره کارگردان محبوب منتقدان در سراسر جهان شناخته می‌شد. لینچ چهار بار نامزدی اسکار را در کارنامه دارد که البته هیچ‌گاه موفق به کسب این جایزه نشد تا یکی از بزرگ‌ترین ناکامان اسکار لقب بگیرد.

